

Storbedriftenes skatteforum

Finansdepartementet
Skattelovavdelingen
PB 8008 Dep

0030 Oslo

FINANSDEPARTEMENTET	
19. MAI 2003	Vår dato 15 05 2003
Saksnr. 00, 598-59	Saksbehandler HAV/BET
Artikkelnr.	

HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2003:9 SKATTEUTVALGET – FORSLAG TIL ENDRINGER I SKATTESYSTEMET

Det vises til brev av 12 februar 2003 der det bes om høringsmerknader til Skatteutvalgets innstilling Storbedriftenes skatteforum (SSF), som er et diskusjonsforum for skattespørsmål som berører de største bedriftene i Norge, har funnet det hensiktsmessig å avgi en egen høringsuttalelse selv om vi ikke er inntatt i departementets høringsliste. Unitor ASA deltar ikke i høringsuttalelsen.

I den vedlagte høringsuttalelsen kommenteres de elementer i innstillingen som er særlig viktige for våre virksomheter i Norge, herunder grunnlaget for å bedre norsk industris konkurransekraft og opprettholde hovedkontorfunksjoner i Norge.

Våre synspunkter på Skatteutvalgets innstilling kan oppsummeres i følgende hovedpunkter:

- Med den gradvise svekkelse i grunnlaget og rammebetingelsene for industrivirksomhet i Norge vi nå ser, er det særlig viktig at skatte- og avgiftsnivået iallfall ikke er høyere enn i våre nærmeste konkurrentland.
- Skattesatsen på alminnelig inntekt som i dag er 28 pst må ikke økes. Vi har notert at Skatteutvalget har samme oppfatning.
- Norge har et bredere skattegrunnlag enn i våre naboland blant annet gjennom lavere avskrivningssatser. Avskrivningssatsen på produksjonsutstyr (maskiner) bør økes.
- Det må snarlig foretas forbedringer i regelverket om beskatning av inntekter opptjent i utlandet, både med hensyn til utbytte fra utenlandske datterselskaper og annen inntekt opptjent i utlandet. Dagens regler innebærer betydelig grad av dobbeltbeskatning ved hjemføring av utenlandsinntekt. Behovet for en forenkling av regelverket tilsier at fordelingsmetoden bør gjelde for utbytte fra datterselskaper i land med tilnærmet samme skattenivå som i Norge.
- Vi støtter utvalgets forslag om redusert marginalsatt på arbeidsinntekt, herunder redusert toppskatt og opphevelse av den særskilte arbeidsgiveravgiften på inntekter over 16 G.
- Innstramminger og alternativer til delingsmodellen må fortrinnsvis rettes mot målgruppen for den gjeldende modellen (aktive eiere), og ikke gjennom innføring av en generell utbytteskatt. Dersom aksjonærmodellen skal være et alternativ må

Storbedriftenes Skatteforum

ABB Holding AS
Den norske Bank ASA
Det Norske Ventas
Dyno Nobel ASA
Elkem ASA
Norsk Hydro ASA
Norske Skogindustri ASA
Orkla ASA
Statoil ASA
Telenor ASA
Unitor ASA
With Wilhelmsen ASA

Sekretariat

Advokat Bjørn Tingvold
Orkla ASA
Tlf 22 54 44 43
Fax 22 54 44 49
bjorn.tingvold@orkla.no

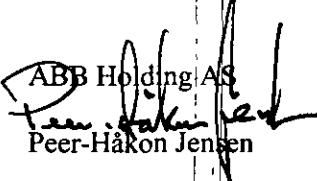
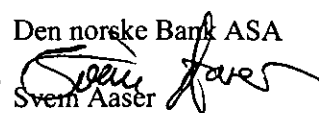
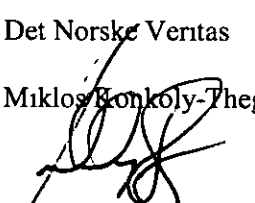
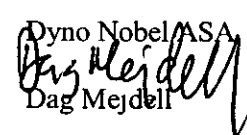
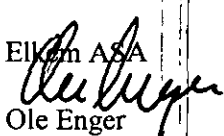
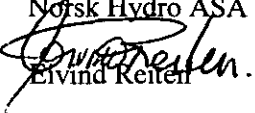
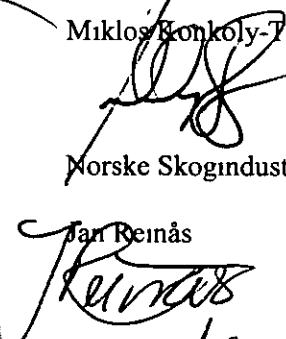

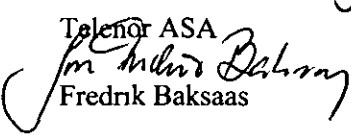
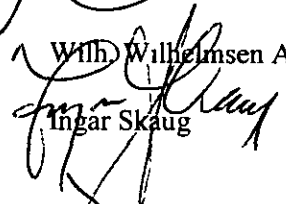
Advokat Harry Veum
Telenor ASA
Tlf 67 89 08 29
Fax 96 21 32 24
harry.veum@telenor.com

modellen forbedres og aksjonærer i børsnoterte selskaper unntas RISK- og godtgjørelsesmetoden må videreføres uforandret ved beskatning av aksjer på selskapsnivå

- Vi støtter utvalgets forslag om at de lovfestede reglene om omorganiseringer uten beskatning utvides til å omfatte omorganiseringer over landegrensene
- Utvalget har ikke tatt hensyn til behovet for innføring av en særskilt skatteordning for høyt kvalifisert utenlandsk arbeidskraft. En slik ordning er viktig for at norske bedrifter med hovedkontor i Norge kan tiltrekke seg særskilt kvalifisert arbeidskraft. Norske bedrifter fremstår i dag som mindre attraktive når våre naboland har innført slike ordninger. SSF mener derfor at Norge må innføre tilsvarende ordninger som i våre naboland
- Utvalgets forslag om utvidet fradragsrett for tap på lån til debitor som driver virksomhet er en nødvendig forutsetning for å få en skattemessig likebehandling av ulike former for finansiering av datterselskaper mv
- Det må ikke foretas en skjerpet beskatning ved å øke skatt som ikke er knyttet til overskudd, eksempelvis en øking av eiendomsskatten på fast eiendom knyttet til næringsvirksomhet. Vi støtter ikke utvalgets vurdering om at en eventuell avvikling av formuesskatten kan kompenseres gjennom en utvidelse av eiendomsskatten. En eventuell avvikling av formuesskatten bør skje gjennom en gradvis reduksjon av gjeldende satser fremfor en omfattende omlegging av grunnlagene, slik utvalget foreslår

Forslagene om lempeligere beskatning av utbytte fra utenlandske datterselskaper, omorganiseringer over landegrensene og fradragsrett for tap på lån til debitor som driver virksomhet, har begrenset provenyeffekt, og bør fremskyndes i det videre arbeidet

Med vennlig hilsen for

ABB Holding ASA Peer-Håkon Jensen	Den norske Bank ASA Sverre Aaser	Det Norske Veritas Miklos Konkoly-Thege	Dyno Nobel ASA Dag Mejdell
Elkem ASA Ole Enger	Norsk Hydro ASA Eivind Reiten	Norske Skogindustrier ASA Jan Reinås	Orkla ASA Funn Jepsen
Statoil ASA Inge K. Hansen	Telenor ASA Fredrik Baksaas	Willh. Wilhelmsen ASA Ingar Skaug	

Vedlegg Høringsuttalelse fra Storbedriftenes skatteforum

Kopi: Stortingets finanskomite og Nærings- og handelsdepartementet

modellen forbedres og aksjonærer i børsnoterte selskaper unntas RISK- og godtgjørelsesmetoden må videreføres uforandret ved beskatning av aksjer på selskapsnivå.

- V1 støtter utvalgets forslag om at de lovfestede reglene om omorganiseringer uten beskatning utvides til å omfatte omorganiseringer over landegrensene
- Utvalget har ikke tatt hensyn til behovet for innføring av en særskilt skatteordning for høyt kvalifisert utenlandsk arbeidskraft. En slik ordning er viktig for at norske bedrifter med hovedkontor i Norge kan tiltrekke seg særskilt kvalifisert arbeidskraft. Norske bedrifter fremstår i dag som mindre attraktive når våre naboland har innført slike ordninger. SSF mener derfor at Norge må innføre tilsvarende ordninger som i våre naboland.
- Utvalgets forslag om utvidet fradragsrett for tap på lån til debitor som driver virksomhet er en nødvendig forutsetning for å få en skattemessig likebehandling av ulike former for finansiering av datterselskaper mv.
- Det må ikke foretas en skjerpet beskatning ved å øke skatt som ikke er knyttet til overskudd; eksempelvis en øking av eiendomsskatten på fast eiendom knyttet til næringsvirksomhet. V1 støtter ikke utvalgets vurdering om at en eventuell avvikling av formuesskatten kan kompenseres gjennom en utvidelse av eiendomsskatten. En eventuell avvikling av formuesskatten bør skje gjennom en gradvis reduksjon av gjeldende satser fremfor en omfattende omlegging av grunnlagene, slik utvalget foreslår.

Forslagene om lempeligere beskatning av utbytte fra utenlandske datterselskaper, omorganiseringer over landegrensene og fradragsrett for tap på lån til debitor som driver virksomhet, har begrenset provenyeffekt, og bør fremskyndes i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen for

ABB Holding AS Den norske Bank ASA Det Norske Veritas Dyno Nobel ASA

Peer-Håkon Jensen Svein Aaser Miklos Konkoly-Thege Dag Mejdell

Elkem ASA Norsk Hydro ASA Norske Skogindustrier ASA Orkla ASA

Ole Enger Eivind Reiten Jan Reinås Finn Jebsen

Statoil ASA Telenor ASA Wilh. Wilhelmsen ASA

Inge K. Hansen Fredrik Baksaas Ingar Skaug

Vedlegg Høringsuttalelse fra Storbedriftenes skatteforum

Kopi Stortingets finanskomite og Nærings- og handelsdepartementet

Storbedriftenes skatteforum

Vår dato

15 05 2003

Vedlegg til
brev av 15 5 2003
fra Storbedriftenes Skatteforum (SSF)

HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2003:9 SKATTEUTVALGET – FORSLAG TIL ENDRINGER I SKATTESYSTEMET

1. Innledning

Storbedriftenes skatteforum (SSF) er primært et diskusjonsforum for skattespørsmål som er aktuelle for de største bedriftene i Norge. I tillegg til å være et diskusjonsforum for aktuelle skattespørsmål vil SSF kunne forestå utarbeidelse av høringsuttalelser for lov- og forskriftsendringer som er aktuelle for de deltakende bedrifter. Videre vil SSF også kunne ta opp andre aktuelle skattespørsmål med skattemyndighetene. Det er forutsatt at forumet i utgangspunktet ikke skal være arena for skattespørsmål som utelukkende er bransjespesifikke, for eksempel rederiskattesystemet og beskatning av petroleumsutvinning. Forumet ble etablert vinteren 2002.

Foreløpig deltar følgende bedrifter i SSF: ABB Holding AS, Den norske Bank ASA, Det Norske Veritas, Dyno Nobel ASA, Elkem ASA, Norsk Hydro ASA, Norske Skogindustrier ASA, Orkla ASA, Statoil ASA, Telenor ASA, Unitor ASA og Wilh. Wilhelmsen ASA.

SSF ga i brev av 22.11 2002 til Skatteutvalget (sendt via Finansdepartementet) uttrykk for hvilke saker som ut fra storbedriftenes synspunkt var viktig å prioritere i utvalgets arbeid. I møter våren 2003 har representanter fra bedriftene i SSF diskutert forslagene som er fremmet i Skatteutvalgets innstilling, jf NOU 2003:9, og har besluttet å avgi en felles høringsuttalelse.

Synspunktene nedenfor utgjør et sammendrag av de vurderinger og prioriteringer som har fremkommet på møter i Storbedriftenes skatteforum, og som har bred oppslutning blant de representerte bedriftene. Unitor ASA deltar ikke i høringsuttalelsen.

Storbedriftenes Skatteforum

ABB Holding AS
Den norske Bank ASA
Det Norske Veritas
Dyno Nobel ASA
Elkem ASA
Norsk Hydro ASA
Norske Skogindustrier ASA
Orkla ASA
Statoil ASA
Telenor ASA
Unitor ASA
Wilh. Wilhelmsen ASA

Sekretariat

Advokat Bjørn Tingvold
Orkla ASA
Tlf 22 54 44 43
Fax 22 54 44 49
bjorn.tingvold@orkla.no

Advokat Harry Veum
Telenor ASA
Tlf 67 89 08 29
Fax 96 21 32 24
harry.veum@telenor.com

2. Oppsummering av SSF's synspunkter på utvalgets innstilling

Våre synspunkter på Skatteutvalgets innstilling kan oppsummeres i følgende hovedpunkter

- Med den gradvise svekkelse i grunnlaget og rammebetingelsene for industrivirksomhet i Norge vi nå ser, er det særlig viktig at skatte- og avgiftsnivået iallfall ikke er høyere enn i våre nærmeste konkurrentland
- Skattesatsen på alminnelig inntekt som i dag er 28 pst må ikke økes. Vi har notert at Skatteutvalget har samme oppfatning
- Norge har et bredere skattegrunnlag enn i våre naboland blant annet gjennom lavere avskrivningssatser. Avskrivningssatsen på produksjonsutstyr (maskiner) bør økes
- Det må snarlig foretas forbedringer i regelverket om beskatning av inntekter opptjent i utlandet, både med hensyn til utbytte fra utenlandske datterselskaper og annen inntekt opptjent i utlandet. Dagens regler innebærer betydelig grad av dobbeltbeskatning ved hjemføring av utenlandsinntekt. Behovet for en forenkling av regelverket tilsier at fordelingsmetoden bør gjelde for utbytte fra datterselskaper i land med tilnærmet samme skattenivå som gjelder i Norge
- Vi støtter utvalgets forslag om redusert marginalsatt på arbeidsinntekt, herunder redusert toppskatt og opphevelse av den særskilte arbeidsgiveravgiften på inntekter over 16 G
- Innstramminger og alternativer til delingsmodellen må fortrinnsvis rettes mot målgruppen for den gjeldende modellen (aktive eiere), og ikke gjennom innføring av en generell utbytteskatt. Dersom aksjonærmodellen skal være et alternativ må modellen forbedres og aksjonærer i børsnoterte selskaper må unntas. RISK- og godtgjørelsesmetoden må videreføres uforandret ved beskatning av aksjer på selskapsnivå
- Vi støtter utvalgets forslag om at de lovfestede reglene om omorganiseringer uten beskatning utvides til å omfatte omorganiseringer over landegrensene
- Utvalget har ikke tatt hensyn til behovet for innføring av en særskilt skatteordning for høyt kvalifisert utenlandsk arbeidskraft. En slik ordning er viktig for at norske bedrifter med hovedkontor i Norge kan tiltrekke seg særskilt kvalifisert arbeidskraft. Norske bedrifter fremstår i dag som mindre attraktive når våre naboland har innført slike ordninger. SSF mener derfor at Norge må innføre tilsvarende ordninger som i våre naboland
- Utvalgets forslag om utvidet fradragsrett for tap på lån til debitor som driver virksomhet er en nødvendig forutsetning for å få en skattemessig likebehandling av ulike former for finansiering av datterselskaper mv
- Det må ikke foretas en skjerpet beskatning ved å øke skatt som ikke er knyttet til overskudd, eksempelvis en øking av eiendomsskatten på fast eiendom knyttet til næringsvirksomhet. Vi støtter ikke utvalgets vurdering om at en eventuell avvikling av formuesskatten kan kompenseres gjennom en utvidelse av eiendomsskatten. En eventuell avvikling av formuesskatten bør skje gjennom en gradvis reduksjon av gjeldende satser fremfor en omfattende omlegging av grunnlagene, slik utvalget foreslår

Flere av forslagene ovenfor har begrenset tilknytning til hovedprinsippene for omleggingen av skattesystemet som foreslås av utvalget, samtidig som de har liten provenyeffekt. Disse forslagene kan med fordel fremskyndes og vurderes uavhengig av de øvrige forslag fra utvalget. Dette gjelder særlig lempeligere beskatning av inntekt opptjent i utlandet, omorganiseringer over landegrensene og fradragsrett for tap på lån til næringsdrivende

3. Skattesystemets oppgaver og hovedprinsipper

Bedriftene som deltar i SSF slutter seg i hovedsak til Skatteutvalgets beskrivelse av skattesystemets oppgaver og de hovedprinsipper det bør bygge på, og ønsker å gi sin anerkjennelse til utvalgets samlede arbeid

Utvalget har klargjort at skatte- og avgiftssystemets viktigste rolle er å fungere som inntektskilde for det offentlige og at skattesystemet i mindre grad bør benyttes til formål som mer effektivt kan gjennomføres gjennom målrettede bevilgninger i statsbudsjettets utgiftsside. SSF gir sin tilslutning til at erfaringer over lang tid har vist at skattesystemet i begrenset grad har vært egnet til å oppnå andre målsetninger, herunder også ivaretagelse av fordelingshensyn. De mange målsetninger som er søkt realisert gjennom skattesystemet har gitt oss et uoversiktlig skattesystem som er gjenstand for hyppige endringer. Dette er et betydelig problem for næringslivet.

Et grunnleggende hensyn ved utforming av skattesystemet er at det ikke skal være til hinder for å skape vekst i økonomien. SSF vil i denne forbindelse påpeke at skattesystemet må være

- internasjonalt konkurransedyktig
- forutsigbart og langsiktig
- egnet til å sikre kapitaltilgang
- slik at det gjør det attraktivt å arbeide
- egnet til å opprettholde/skape hovedkontorfunksjoner i Norge

SSF er meget opptatt av at beskatning av bedrifter og personer må være på linje med våre viktigste konkurrentland. Norske bedrifters sviktende konkurranseevne gjennom et høyt lønns- og kostnadsnivå må ikke svekkes ytterligere gjennom et høyere skatte- og avgiftsnivå enn det som gjelder i våre viktigste konkurrentland. Svekket konkurranseevne gjennom en stor offentlig sektor og bruk av petroleumsinntekter burde innebære et lavere skatte- og avgiftsnivå for å kompensere for ulempene. Avskrivningssatsene er gjennomgående lavere i Norge enn i land som det er naturlig å sammenligne seg med. Det generelle nivået på avskrivningssatser i Norge må etter SSFs syn minst gjenspeile nivået i OECD-landene.

4. Hovedpunkter om beskatning av bedrifter

4.1 Skattesats

Skattereformen av 1992 med utvidet skattegrunnlag og lavere skattesatser medførte i praksis en høyere løpende beskatning for en betydelig del av bedriftene. En skattesats på 28 pst kan gi inntrykk av et skattenivå som ligger i nedre sjikt i forhold til andre land det er naturlig å sammenligne oss med, herunder OECD-landene. Et relativt bredt skattegrunnlag i Norge gjennom lave avskrivningssatser og få avsetningsordninger innebærer likevel at det effektive skattenivået for bedriftene ikke er lavt i forhold til andre industriland. Videre går den internasjonale trenden i retning av reduserte skattesatser. Det er derfor viktig at skattesatsen på 28 pst ikke økes.

4.2 Avskrivningssatser

Som utvalget påpeker, har avskrivningssatsene i de senere år har vært gjenstand for en rekke endringer, foranlediget av at det i forliket om statsbudsjettet for 2000 ble foretatt en betydelig reduksjon av saldoavskrivningssatsene med virkning fra og med inntektsåret 1999. Senere endringer har delvis reversert disse reduksjonene.

Innstramminger i avskrivningssatsene i forbindelse med statsbudsjettet for 2000 oppfattes å være en konsekvens av behovet for et stramt statsbudsjett og ikke en konsekvens av en prinsipiell vurdering av om avskrivningssatsene reflekterte et gjennomsnittlig verdifall av aktuelle driftsmidler. Satsreduksjonen i forbindelse med statsbudsjettet for 2000 ble som nevnt gitt tilbakevirkende kraft, og kom svært overraskende på bedriftene, som hadde foretatt investeringer på basis av at avskrivningssatsene ikke skulle være gjenstand for årlige endringer. Etter SSF's syn var måten satsreduksjonen ble gjennomført på svært lite tilfredsstillende, og har medført en stor grad av usikkerhet knyttet til stabiliteten til skattesystemet i Norge.

Utvalget har vist til at gjeldende avskrivningssatser i stor grad reflekterer driftsmidlenes økonomiske verdifall. De satser som ble innført ved skattereformen i 1992 var forutsatt å reflektere det reelle gjennomsnittlige verdifallet for de aktuelle driftsmidlene. Det er ikke holdepunkter for at de aktuelle driftsmidlene har en lengre levetid i dag i forhold til den vurdering som ble foretatt da skattereformen ble vedtatt i 1991. Tvert imot er det grunn til å tro at den raske teknologiske utviklingen har medført at levetiden for driftsmidlene gjennomgående er kortere i dag enn i 1992.

Avskrivningssatsene for driftsmidler i Norge kan heller ikke sees løsrevet fra det nivå som gjelder i våre naboland. Avskrivningssatsene er gjennomgående vesentlig høyere i de øvrige nordiske landene enn det som gjelder i Norge. Særlig gjelder dette for avskrivningsgruppe d (maskingruppen). Dette øker kostnadsnivået for bedriftene i Norge i et slikt omfang at det reduserer mulighetene for nye investeringer til Norge.

Samlet sett tilsier ovennevnte at det ikke er grunnlag for å redusere gjeldende avskrivningssatser. Tvert imot er det behov for å øke satsene, særlig for maskingruppen, for å komme opp til nivået i våre naboland.

4.3 Fradragsrett for tap på fordringer

SSF støtter utvalgets forslag om utvidet fradragsrett for tap på fordringer. Kravet om at enkle fordringer skal være eiet i næring for at tap skal være fradragsberettiget har skapt betydelige problemer for en del bedrifter. Etter retts- og ligningspraksis anses ikke et lån fra et morselskap til et datterselskap uten videre som et lån i næring. Denne usikkerheten skaper store problemer ved valg av finansieringsmodell for datterselskapet. Velges finansiering gjennom aksjekapital vil et tap ved realisasjon av aksjene alltid være fradragsberettiget i Norge.

Utvalget foreslår at fradrag for tap på fordringer skal utvides til å omfatte alle tap på lån der debitor driver virksomhet. SSF støtter dette, og er videre enig med utvalget i at fradragsretten også må utvides til å gjelde datterselskaper som ikke driver virksomhet i skattemessig forstand. I konsernforhold er det ikke uvanlig med lån til mellomliggende holdingselskaper hvor det kan være usikkert om holdingselskapet driver virksomhet i skattelovens forstand.

4 4 Utvidet adgang til fremføring av underskudd

Utvalget foreslår at adgangen til fremføring av underskudd utvides ved opphevelse av 10-årsbegrensningen og kravet om videreføring av virksomhet. SSF støtter forslagene, som også vil innebære forenklinger da det i praksis viser seg at det kan oppstå diskusjoner om tidspunktet for skattemessig opphør.

4 5 Konserninterne transaksjoner

Det gjeldende regelverk om skattemessig behandling av konserninterne transaksjoner er ikke tilfredsstillende. Dette ble tatt opp av SSF i vårt brev av 22.11.2002 til utvalget. Så vidt vi kan se har utvalget ikke behandlet problemstillingen. Da regelverket er av stor betydning for bedriftene vil vi på ny understreke behovet for en forbedring av dette regelverket.

4 6 Beskatning av finansielle instrumenter i banknæringen

Utvalget påpeker at en mulig innføring av markedsverdi prinsippet ved beskatning av finansielle instrumenter for banknæringen bør utredes nærmere.

De gjeldende regler for beskatning av finansielle instrumenter basert på realisasjonsprinsippet har i praksis vist seg å gi uheldige konsekvenser for banknæringen. For disse virksomhetene skaper realisasjonsprinsippet forstyrrelser for handelsaktiviteten. En omlegging av beskatningen til et markedsverdi prinsipp for banknæringen bør derfor vurderes nærmere.

4 7 Beskatning uavhengig av overskudd (formuesskatt, eiendomsskatt mv)

Vi støtter ikke utvalgets vurdering av at en eventuell avvikling av formuesskatten kan kompenseres gjennom en utvidelse av eiendomsskatten.

Skatteutvalget mener at formuesskatten bør avvikles og at dette bør gjøres samtidig som skatt på fast eiendom økes. Utvalget foreslår innføring av en obligatorisk eiendomsskatt hvis det ikke foreligger politisk vilje til å trappe opp fordelsbeskatningen av egen bolig. Vi antar at forslaget i utgangspunktet er ment å ramme boligeiendommer for å fremme nøytralitet i beskatningen. Utvalget presiserer imidlertid at innføring av en obligatorisk eiendomsskatt ikke bør begrenses kun til å gjelde boliger da dette lett kan bli ansett som et rent navneskifte på dagens fordelsbeskatning, jf punkt 12.4.4.3; ”*Det taler for at en eventuell utvidelse av eiendomsskatteplikten ikke begrenses til boligeiendommer, men bør gjelde all fast eiendom*”. Videre foreslår utvalget, uavhengig av om eiendomsskatten skal erstatte fordelsbeskatningen eller ikke, å utvide området for utskriving av eiendomsskatt. Dette i samsvar med eiendomsskatteutvalgets forslag i NOU 1996:20 Ny lov om eiendomsskatt, og da slik at dersom en kommune velger å skrive ut eiendomsskatt må dette gjelde alle eiendommer i kommunen.

Innføring av en obligatorisk eiendomsskatt kan medføre en betydelig skatteskjerpelse for deler av norsk næringsliv. Skatten vil særlig ramme bedrifter med produksjon som er avhengig av store investeringer i fast eiendom og utstyr som allerede sliter i konkurranse med utenlandske produksjonsbedrifter. Eiendomsskatt er et lite egnet instrument for å beskatte næringsinntekt da skatten påløper uavhengig av et foretaks økonomiske resultat. En skjerpelse av beskatningen på dette området vil derfor også ramme bedrifter som av ulike årsaker ikke har overskudd i sin virksomhet. Skatter som pålegges uavhengig av overskudd vil kunne gi uheldige konsekvenser idet

investeringer som kan være samfunnsøkonomisk lønnsomme ikke vil være bedriftsøkonomisk lønnsomme etter skatt

SSF mener i utgangspunktet at eventuelle endringer i bedriftenes eiendomsskatt må skje i form av en lempning og ikke skjerpelse. Alternativt må næringslivet unntas fra en obligatorisk eiendomsskatt eller økning av eiendomsskattesatsene. En eventuell avvikling av formuesskatten bør skje gjennom en gradvis reduksjon av gjeldende satser fremfor en omfattende omlegging av grunnlagene, slik utvalget foreslår.

5. Alternativer for integrasjon av person og selskapsbeskatning

På bakgrunn av de betydelige svakhetene som hefter ved dagens delingsmodell, foreslår utvalget til erstatning for delingsmodellen innført den såkalte aksjonærmodellen. Etter denne skal utbytte som overstiger en definert normalavkastning skattlegges med 28 pst. Denne beskatning kommer i tillegg til skattlegging av overskudd i selskapet, slik at samlet skatt blir inntil 48,16 pst. Denne ordningen vil i utgangspunktet gjelde for utbytte til fysiske personer i alle selskaper, uavhengig av om noen av aksjonærene arbeider i selskapet. For aksjer eid av selskaper foreslås gjeldende regler om godtgjørelse og RISK opprettholdt.

Etter SSFs vurdering bør svakhetene ved dagens modell primært utbedres slik at den treffer aktive eiere som forutsatt. Dersom dette ikke viser seg å være mulig, er vi imidlertid enig med utvalget i at en aksjonærmodell er å foretrekke fremfor en ordning med generell dobbeltbeskatning av utbytte.

Beregning av normalavkastning

Utvalget foreslår at aksjeutbytte utover en normalavkastning skal skattlegges med 28 pst. Det foreslås at det er den enkelte aksjonærs investering som skal være beregningsgrunnlag, og at det således er hva som kan defineres som aksjonærens ekstra høye avkastning som skal skattlegges. Vi er enig i at denne løsning er å foretrekke fremfor en beregning av en normalavkastning på selskapets hånd (jf KAF-modellen).

SSF er enig i at det i utgangspunktet er aksjenes kostpris tillagt RISK-beløp som skal legges til grunn. Vi er imidlertid uenig i at en ikke skal benytte den oppjusterte verdi i forbindelse med skattereformen i 1992. Det er de oppjusterte verdier tillagt RISK som må være beregningsgrunnlaget ved innføring av aksjonærmodellen.

Utvalget foreslår at normrenten skal settes til en risikofri rente. For å kompensere for at det gjelder visse begrensninger i fradrag retten for ubenyttet skjermingsfradrag, foreslås at skjermingsrenten skal inneholde en beskjedne risikopremie, for eksempel tilsvarende 5-årige statsobligasjoner.

Etter vår mening må renten inneholde et høyere risikotillegg. En forutsetning for at en risikofri rente kan legges til grunn er at ordningen er symmetrisk, dvs at ekstraskatten på den høye avkastningen motsvares av tilsvarende redusert skatt når avkastningen er lav. Etter forslaget blir det imidlertid sterke begrensninger på fradragssiden. Etter forslaget skal hver enkelt aksje behandles for seg. Ubenyttet skjermingsfradrag skal tillegges aksjens kostpris ved beregning av neste års skjermingsfradrag. Ved salg av aksjen skal tap som skyldes ubenyttet skjermingsfradrag bare kunne fratrekkes mot annen aksjeinntekt i form av utbytte utover normalavkastning eller aksjegevinster.

Dersom slik aksjeinntekt ikke oppstår, vil det aldri kunne kreves fradrag for ubenyttet skjermingsfradrag

Vi mener på denne bakgrunn risikotillegget bør være på minst 5 prosent

Hvilke selskaper som skal omfattes

For å unngå incentiver til å yte lån til et selskap istedenfor å skyte inn egenkapital, foreslår utvalget at også renter på lån utover normalavkastningen skal skattlegges på linje med utbytte. Utvalget mener imidlertid at det er liten grunn til å tro at en utbytteskatt med skjerming vil skape sterke incentiver til å yte lån i børsnoterte selskaper. Samtidig kan det være grunner til at rentene kan være høyere enn en normalrente, for eksempel som følge av høy risiko. Utvalget mener derfor at det bør vurderes å unnta børsnoterte låneinstrumenter. Tilsvarende foreslås at det også vurderes å unnta aksjer i børsnoterte selskaper. Utvalget antar at det ikke vil være et stort problem knyttet til omdannelse av arbeidsinntekter til kapitalinntekter i slike selskaper.

SSF er enig i at børsnoterte låneinstrumenter og aksjer i børsnoterte selskaper bør unntas fra aksjonærmodellen. Lånebevisene i slike selskaper er regelmessig børsnotert, noe som taler for likebehandling av aksjer og lånebevis. Ligningsadministrative hensyn taler også for at børsnoterte selskaper holdes utenfor aksjonærmodellen, da dette medfører at modellen vil omfatte et begrenset antall aksjonærer. Videre vil dette sikre at ordningen blir mer målrettet mot aktive aksjonærer.

Det forutsettes på denne bakgrunn at gjeldende ordning med RISK og godtgjørelse videreføres uendret for børsnoterte selskaper.

Adgang til etablering av investeringsselskap uten beskatning

Etter utvalgets forslag vil den skattemessige behandling av utbytte og aksjegevinster bli svært forskjellig for selskaper og fysiske personer. Aksjonærmodellen vil bare gjelde for fysiske personer. Det er imidlertid viktig at fysiske personer som ønsker å reinvestere utbytter og gevinster kan gjøre dette uten skjerpet beskatning. I likhet med utvalget mener vi at det må innføres en overgangsregel som gir mulighet for å overføre aksjene til et investeringsselskap med skattemessig kontinuitet, dvs uten beskatning av transaksjonen.

Aksjonærmodellen innebærer store administrative utfordringer. En forutsetning for innføring av modellen må være at det blir opprettet et elektronisk aksjonærregister der aksjenes kostpris og ubenyttet skjermingsfradrag og RISK blir registrert.

6. Grenseoverskridende virksomhet mv.

6.1 Dobbeltbeskatning av utbytte fra utenlandske datterselskaper mv

En betydelig del av ekspansjonen til de største norske bedriftene skjer utenfor landets grenser. Dette skjer både i form av nyetableringer og ved kjøp av eksisterende virksomheter. Utenlandsetablering er svært ofte en forutsetning for opprettholdelse av virksomheten som drives i Norge. Beskatningen av inntektsstrømmer fra den utenlandske delen av virksomheten til de store norske bedriftene har gradvis fått større betydning. Dobbeltbeskatning av inntekter fra utenlandske datterselskaper til norske bedrifter vil svekke grunnlaget for den virksomhet som drives i Norge.

I brev av 22.11.2002 til utvalget påpekte SSF flere behov for endringer i bestemmelsene om beskatning av utbytte fra utenlandske datterselskap i skatteloven §§ 16-30 flg. Det ble påpekt at behovet for endringer gikk lengre enn det som var foreslått i høringsbrev fra Finansdepartementet av 28.06.2001, samt at det måtte vurderes innført en fordelingsmetode for utbytte som kom fra land hvor selskapsoverskudd ble beskattet på nivå med det som gjelder i Norge.

Utvalget støtter de forslag som ble fremmet i høringsbrevet fra Finansdepartementet, og påpeker i tillegg ytterligere behov for forbedring av regelverket. SSF er enig i dette. I denne forbindelse vil SSF også påpeke følgende:

- Utvalget angir ikke i hvor mange flere ledd enn datter- og datterdatterselskap det bør innrømmes fradrag for underliggende selskapsskatt. SSF mener regelverket minimum bør utvides til å gjelde i 5 eierledd.
- SSF mener det er behov for en utvidelse av fireårs-perioden slik at det gis fradrag for skatt betalt i utlandet i inntil 9 år forut for det år utbyttet skal henføres til.

Utvalget foreslår av ligningsadministrative hensyn å supplere den generelle kreditmetoden med en fordelingsmetode for utbytte som kommer fra datterselskaper hjemmehørende i særskilt opplistede land. SSF støtter utvalgets forslag da dette vil innebære en betydelig forenkling i forhold til anvendelse av kreditmetoden.

Utvalget forutsetter at fordelingsmetoden skal gjelde for utbytte som kommer fra land med skattenivå "på samme nivå som i Norge". SSF er enig i dette. Hensynet til et enkelt skattesystem og våre forpliktelser etter EØS-avtalen tilsier likevel at land med et noe lavere skattenivå enn det norske også bør omfattes.

SSF legger til grunn at innføring av en slik fordelingsmetode ikke skal medføre noen innsnevring av fradragsretten for rentekostnader i det norske morselskapet. I motsatt fall vil innføring av en fordelingsmetode kunne medføre en betydelig ulempe for mange norske bedrifter.

I den utstrekning utbytte kommer fra et mellomliggende holdingselskap, og holdingselskapet er hjemmehørende i et land som anvender fordelingsmetoden på aksjeutbytte, bør dette ikke utelukke anvendelse av fordelingsmetoden slik utvalget synes å forutsette. I den utstrekning holdingselskapet mottar utbytter fra datterselskaper i land som har et kvalifiserende skattenivå, bør fordelingsmetoden likevel kunne komme til anvendelse.

Ved en eventuell innføring av fordelingsmetoden bør den inntekt som holdes utenfor beskatning i Norge medregnes ved fastsettelsen av RISK-beløp hos det norske morselskapet. I motsatt fall vil utbyttet komme til (dobbel)beskatning ved en senere realisasjon av aksjene i det norske morselskapet.

Det må kunne antas at en endring av regelverket i tråd med det som er anført ovenfor vil ha begrenset provenyeffekt, da bedriftene vil unngå å ta utbytte hjem til Norge dersom det fører til dobbeltbeskatning. Dette gir en uheldig innlåsingseffekt på kapitalen i utlandet.

6.2 *Dobbeltbeskatning av andre inntekter opptjent i utlandet*

Utvalget har i sin innstilling ikke vurdert de alminnelige regler om fradrag i norsk skatt for skatt betalt i utlandet, jf skatteloven §§ 16-20 flg. Det er behov for flere forbedringer i dette regelverket, som skal motvirke internasjonal dobbeltbeskatning av andre inntekter enn utbytte fra utenlandsk datterselskap.

Reglene om unngåelse av dobbeltbeskatning i skatteloven §§ 16-20 flg. har stor betydning for bedrifter som driver virksomhet i utlandet gjennom filial, eller som mottar renter på lån fra utenlandsk konsernselskap eller mottar vederlag fra utlandet for ulike typer tjenester som er gjenstand for utenlandske kildeskatter. Etter SSFs oppfatning har bestemmelsene en rekke svakheter, hvorav de viktigste er

- Utsiktede effekter kan oppstå ved beregning av det maksimale kreditfradraget som følge av reglene for fordeling av gjeldsrenter og konsernbidrag. Reglene for beregning av det maksimale kreditfradraget er dessuten ikke tilpasset situasjoner der den samlede skattepliktige inntekten er positiv, men den norske virksomheten går med underskudd.
- Forskjeller i norske og utenlandske skatteregler kan gi ulik tidfesting av skattepliktig inntekt og urimelige effekter kan følgelig oppstå ved at utenlandsk skatt ikke effektivt kommer til fradrag i norsk skatt.
- I tillegg til dokumentasjonen for betalt skatt, må det innhentes grunnlagsdata fra utlandet. De samlede krav som stilles for å få fradrag i norsk skatt er meget arbeidskrevende for den enkelte bedrift.
- Dokumentasjonskravene kan medføre en betydelig likviditetsbelastning for skattyter. Dette skyldes at utenlandsk ligningsbehandling kan avvike fra den norske, bl.a. ved at den kan strekke seg over flere år eller ved at det tar lang tid å få utstedt dokumentasjon for betalt skatt i utlandet.

På denne bakgrunn ber vi om at departementet nå raskt tar initiativ til den tidligere varslede revisjon av bestemmelsene i skatteloven § 16-20 og gjennomfører denne uavhengig av det generelle arbeidet med Skatteutvalgets innstilling.

6.3 *Omorganisering av selskaper over landegrensene*

SSF støtter utvalgets forslag om lovfesting av regler om omorganisering av selskaper over landegrensene. Gjeldende regler er basert på søknad i hvert enkelt tilfelle, hvilket ofte innebærer en tidkrevende prosess for å få avklart om en aktuell omorganisering kan gjennomføres uten beskatning.

Utvidelsene bør slik utvalget foreslår gjelde generelt for omorganiseringer og ikke begrenses til fusjon med selskaper hjemmehørende innen EU/EØS-området. Utvidelsen bør også omfatte andre omorganiseringer enn fusjoner slik situasjonen er for omorganiseringer i Norge. Det bør fortsatt

være mulig å søke departementet om skattelempning for situasjoner som ikke er omfattet av en eventuell generell lovregulering

7. Endringer i lønnsbeskatningen

7.1 Marginalskatt på arbeidsinntekt

SSF er av den oppfatning at det viktigste behovet for endringer i lønnsbeskatningen knytter seg til arbeidstakere med høy kompetanse og dermed med høye lønninger. Dagens marginale skattesats på lønnsinntekt i kombinasjon med øverste sats for arbeidsgiveravgift innebærer et uakseptabelt høyt nivå for beskatning av arbeidsinntekt. Dette medfører også et høyt kostnadsnivå for bedriftene da nettolønnen må være på et internasjonalt konkurransedyktig nivå for å rekruttere medarbeidere med særlig høy kompetanse.

SSF slutter seg derfor til utvalgets innstilling om reduksjoner i skattesatsene for toppskatt og forslaget om å oppheve den ekstra arbeidsgiveravgiften på lønnsinntekter over 16 G. SSF vil påpeke at en slik reduksjon av marginalskattesatsen ikke innebærer noen skattelettelse i forhold til det skattenivå for lønnsinntekter som ble etablert ved skattereformen i 1992, men medfører en reversering av de skatteskjerpelsene som har funnet sted de senere år.

SSF slutter seg for øvrig til utvalgets prinsipielle begrunnelser for å fjerne en rekke fradragsordninger for personer til fordel for høyere bunnfradrag.

7.2 Særskilt om skattordninger for høyt kvalifisert utenlandsk arbeidskraft

I sin innstilling advarer utvalget mot å innføre særskilte skatteregler for beskatning av høyt kvalifisert arbeidskraft rekruttert fra utlandet tilsvarende det som finnes bl.a. i Danmark, Sverige og Finland. Utvalget begrunner dette i at man ikke bør delta i denne formen for skattekonkurrans, da det ville medføre en urimelig forskjellsbehandling mellom nordmenn og utlendinger i tillegg til at en særordning vil bidra til å komplisere regelverket.

SSF er uenig i dette. Norske bedrifter er i direkte konkurranse med bedrifter særlig i Danmark, Sverige og Finland når det gjelder rekruttering av høyt kvalifisert utenlandsk arbeidskraft. Fraværet av skatteordninger på linje med det som finnes i disse landene medfører derfor en merkostnad for norske bedrifter.

Konkurransedyktige regler for beskatning av utenlandske arbeidstakere med særlig høy kompetanse bidrar til å sikre norske bedrifters kompetanse og lønnsomhet, og gir et bedre grunnlag for å opprettholde hovedkontorfunksjoner og forskningsmiljøer i Norge. Videre bemerkes det at skatteordningene som er innført i Danmark, Sverige og Finland alle er godkjent i EU.

8. Hensynet til stabile rammebetingelser og forutberegnelighet for næringslivet

En forutsetning for at bedriftene skal kunne foreta større investeringer er blant annet betydelig grad av stabilitet i de skattemessige rammebetingelsene. I de senere år har vi sett flere eksempler på at vesentlige skatteendringer er vedtatt som deler av budsjettforlik uten noen forutgående høringsprosess, jf f.eks avskrivningssatsene, pkt 4.2 ovenfor. I en rekke tilfeller er endringene gjort med virkning for hele inntektsåret selv om de er vedtatt like før utgangen av inntektsåret.

For å sikre økt stabilitet i skattesystemet har Skattekommissjonen foreslått enkelte tiltak. For det første skal skattesystemet i større grad enn tilfellet er i dag bygge på gjennomgående prinsipper med færrest mulig unntak. Utvalget mener at dette kan oppnås ved at prinsipper og grunnleggende hensyn trer klarere frem i lov og stortingsvedtak, og ved at detaljerte regler flyttes til forskrifter. Videre foreslås at regjeringen årlig legger frem for Stortinget retningslinjer for skattepolitikken de nærmeste 3-4 årene. Til slutt foreslås at det etableres et faglig sammensatt og uavhengig råd på skatteområdet etter modell av f.eks. det økonomiske råd i Danmark.

SSF er enig i det overordnede hensyn som ligger bak forslagene til Skattekommissjonen, nemlig økt stabilitet i skattesystemet, men frykter at enkelte av forslagene kan ha motsatt effekt. Saksbehandlingsreglene for endring av formelle lover har bl.a. som formål å sikre en forsvarlig og grundig saksbehandling. Utvidet bruk av delegasjon åpner for enklere og raskere regelendringer, men på bekostning av den garanti for forsvarlig saksbehandling som lovendringer forutsetter. SSF er derfor skeptisk til økt delegasjon på skatteområdet. Forslaget om et faglig råd kan være interessant å vurdere nærmere, men det understrekes at et slikt råd ikke kan erstatte dagens krav om at lov- og forskriftsendringer sendes på høring.

Forslaget om en årlig fremleggelse av retningslinjer for skattepolitikken de nærmeste 3-4 årene fremstår som egnet til å gi økt stabilitet og forutsigbarhet i skattesystemet.
